

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2017/2302**2017 m. gruodžio 12 d.****dėl paramos Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (ChGUO) veiksams siekiant prisidėti prie išvalymo operacijų buvusioje cheminių ginklų saugykloje Libijoje, įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2016 m. liepos 20 d. Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (ChGUO) vykdomoji taryba priėmė Sprendimą EC-M-52/DEC.1 dėl likusių Libijos cheminių ginklų sunaikinimo ir paprašė ChGUO generalinio direktoriaus padėti Libijai rengiant patikslintą Libijos 2 kategorijos cheminių ginklų sunaikinimo planą;
- (2) 2016 m. liepos 22 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė Rezoliuciją 2298, kurioje palankiai įvertino ir patvirtino Sprendimą EC-M-52/DEC.1 ir paprašė ChGUO generalinio direktoriaus reguliariai teikti ataskaitas Saugumo Tarybai, kol sunaikinimas bus visiškai užbaigtas ir šis faktas bus oficialiai patvirtintas;
- (3) 2016 m. liepos 27 d. ChGUO vykdomoji taryba priėmė Sprendimą EC-M-52/DEC.2 dėl išsamių likusių Libijos 2 kategorijos cheminių ginklų sunaikinimo reikalavimų;
- (4) 2003 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Taryba priėmė ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (toliau – Strategija), kurioje pabrėžiami esminiai Konvencijos dėl cheminio ginklo kūrimo, gamybos, kaupimo ir panaudojimo uždraudimo bei jo sunaikinimo (toliau – CWC) ir ChGUO vaidmenys kuriant pasaulį be cheminių ginklų;
- (5) Sąjunga aktyviai įgyvendina Strategiją ir vykdo jos III skyriuje išvardytas priemones, visų pirma suteikdama finansinius išteklius daugiašalių institucijų, tokių kaip ChGUO, vykdomiems konkretiems projektams remti;
- (6) 2016 m. rugpjūčio 1 d. ChGUO generalinis direktorius paskelbė pranešimą, kuriame paragino skirti savanoriškus įnašus į naująją paramos Libijai patikos fondą (S/1400/2016);
- (7) 2017 m. rugsėjo 29 d. ChGUO paprašė, kad Europos Sąjunga apsvarstytų galimybę skirti savalaikę finansinę paramą Libijos naikinimo objektų ir saugyklų išvalymui;
- (8) Sąjunga tvirtai ir nuolat rėmė ChGUO šiai įgyvendinant savo įgaliojimus. 2017 m. balandžio 7 d. ES deklaracijoje teigiama, kad Sąjunga toliau remia ChGUO pastangas ir darbą;
- (9) šio sprendimo techninis įgyvendinimas turėtų būti pavestas ChGUO. Sąjungos remiami projektai gali būti finansuojami tik iš savanoriškų įnašų, pervedamų ChGUO techniniam sekretariatui. Tokie įnašai, kuriuos Sąjunga skirs, bus labai svarbūs tam, kad ChGUO toliau galėtų vykdyti atitinkamuose ChGUO vykdomosios tarybos sprendimuose nustatytas užduotis;
- (10) Komisijai turėtų būti pavesta prižiūrėti, kad Sąjungos finansinis įnašas būtų įgyvendinamas tinkamai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Sąjunga remia ChGUO veiksmus, kuriais siekiama visiškai sunaikinti Libijos cheminių ginklų atsargas, taikant CWC numatytas tikrinimo priemones.

2. Šio Tarybos sprendimu remiamu projektu prisidedama prie sąnaudų, susijusių su ChGUO vykdomomis išvalymo operacijomis buvusiojoje Ruwagha cheminių ginklų saugykloje Libijoje.

Projekto išsamus aprašymas pateikiamas priede.

2 straipsnis

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) yra atsakingas už šio sprendimo įgyvendinimą.
2. 1 straipsnio 2 dalyje nurodytos veiklos techninis įgyvendinimas patikimas ChGUO. Ji vykdo šią užduotį vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Šiuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis ir ChGUO sudaro būtinus susitarimus.

3 straipsnis

1. 1 straipsnio 2 dalyje nurodytam projektui įgyvendinti skiriama orientacinė finansavimo suma yra 3 035 590,80 EUR.
2. Iš 1 dalyje nustatytos sumos finansuojamos išlaidos tvarkomos laikantis Sąjungos biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.
3. Komisija prižiūri, kad 1 dalyje nurodytos išlaidos būtų tvarkomos tinkamai. Šiuo tikslu ji sudaro finansavimo susitarimą su ChGUO. Finansavimo susitarime nustatoma, kad ChGUO turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, atitinkantį jo dydį.
4. Įsigaliojus šiam sprendimui, Komisija siekia kuo greičiau sudaryti 3 dalyje nurodytą finansavimo susitarimą. Ji praneša Tarybai apie visus sunkumus, su kuriais susiduriama tame procese, ir apie finansavimo susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis pateikia Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitą, parengtą remiantis reguliariai teikiamomis ChGUO ataskaitomis. Atlikdama įvertinimą Taryba remiasi tomis ataskaitomis.
2. Komisija teikia Tarybai informaciją apie 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto projekto įgyvendinimo finansinius aspektus.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.
2. Jis nustoja galioti praėjus 20 mėnesių po 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto Komisijos ir ChGUO finansavimo susitarimo sudarymo dienos arba jis nustoja galioti praėjus šešiams mėnesiams po jo įsigaliojimo dienos, jei iki to laiko tas finansavimo susitarimas nebus sudarytas.

Priimta Briuselyje 2017 m. gruodžio 12 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
S. MIKSER

PRIEDAS

1. Bendroji informacija

2014 m. vasario mėn. Libija galutinai sunaikino 1 kategorijos cheminius ginklus Al Jufra provincijoje esančioje Ruwagha saugykloje. Per sunaikinimo operacijas 24 transportiniai konteineriai buvo pripildyti nuodingųjų atliekų, o trys konteineriai pripildyti sūrymo tirpalo. 2016 m. Libija sugebėjo dekantuoti 2 kategorijos cheminius ginklus (pirmtakus), kuriuos saugojo 45 gendančiose cisternose, į naujus Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) standartus atitinkančius konteinerius. Vadovaujantis ChGUO vykdomosios tarybos sprendimu (EC-M-52/DEC.2, 2016 m. liepos 27 d.), naujieji ISO konteineriai buvo pervežti į Misratos uostą, kad būtų išsiųsti į Vokietiją, kurioje turėjo būti sunaikinti specialiaame centre. Dekantavimo metu vienoje cisternoje įvyko egzoterminė reakcija. Dėl cisternoje likusios medžiagos nežinomo pobūdžio ir didelio klampumo Vokietijos valdžios institucijos nedavė sutikimo priimti cisterną sunaikinimui. Pirminės 45 dekantautos cisternos vis dar saugomos Ruwagha saugykloje. Šios cisternos yra nevienodo suirimo laipsnio ir daugelyje jų vis dar yra prie sienelių prilipusių cheminių medžiagų ar tų medžiagų, kurių nepavyko visiškai išpumpuoti, liekanų. Be to, Ruwagha saugykloje taip pat saugoma maždaug 350 tonų HD (distiliuoto įprito) hidrolizės liekanų. Tikėtina, kad daugelis konteinerių buvo pripildyti reakcijos masės, kurios sudėtyje yra didelio rūgštingumo ir pavojingų cheminių medžiagų, kurios nebuvo stabilizuotos. Keli konteineriai yra pralaidūs ir paveikti korozijos, ir juos reikia papildomai apdirbti norint tinkamai sunaikinti.

Savo 83-os sesijos (2016 m. lapkričio 11 d.) ataskaitoje ChGUO vykdomoji taryba paprašė ChGUO techninio sekretoriato paimti ėminius, kai tik tai bus galima padaryti atsižvelgiant į saugumo padėtį Libijoje, tačiau saugumo padėtis iki šiol dar neleido to atlikti. Ėminių ėmimas vietovėje galėtų būti pritaikytas prie saugumo padėties, pasitelkiant tiesioginį vaizdo kanalą.

ChGUO vykdomoji taryba savo 2016 m. rugpjūčio 26 d. sprendimo EC-M-53/DEC.1 rezoliucinės dalies 2 punkte, kuriame, be kita ko, palankiai įvertino įvairių valstybių šalių savanoriškus finansinius įnašus ir įsipareigojimus sunaikinimo operacijoms remti, pripažino, kad Europos Sąjunga, to dar nepatvirtinus pačioje Sąjungoje, pranešė techniniam sekretoriatui apie savo ketinimą suteikti finansavimą likusių dekantautų cisternų sunaikinimui ir aplinkos išvalymui Ruwagha vietovėje. Sąjungos parodytas dėmesys šiam aktualiam klausimui leis Libijai visiškai atsisakyti praeities cheminio ginklo programų aplinkos apsaugos požiūriu tinkamu būdu, taip akcentuojant Sąjungos paramą regionui, turinčią tiek trumpalaikį, tiek ilgalaikį poveikį.

2. Bendrieji tikslai

Bendrasis veiksmų tikslas yra prisidėti prie cheminių ginklų atsargų Libijoje pašalinimo ir visiško sunaikinimo.

Konkretieji tikslai yra šie:

- užbaigti visiško išvalymo operacijas buvusiojoje cheminių ginklų saugykloje Ruwagha vietovėje (Al Jufra provincijoje) aplinkos apsaugos požiūriu tinkamu būdu, taikant Cheminio ginklo uždraudimo konvencijoje (CWC) numatytas tikrinimo priemones;
- padidinti Libijos nacionalinės institucijos, paskirtos pagal CWC VII straipsnio 4 dalį, ir visų subjektų, dalyvaujančių cheminių medžiagų sunaikinimo, deaktyvavimo ir šalinimo operacijose Libijoje, gebėjimus;
- surengti mokymus tiems, kurie dalyvauja šioje veikloje renkant, registruojant ir pervežant dirvos ėminius Ruwagha cisternų saugykloje ir aplink ją, laikantis ChGUO standartų, naudojant tiesioginio vaizdo kanalus ir užplombuotas ChGUO kameras, užtikrinant atitiktą vykdomosios tarybos 83-ios sesijos ataskaitai.

3. Veiklos aprašymas

ChGUO techninis sekretoriatas teiks paramą Libijos nacionalinei institucijai, kuriai teks galutinė atsakomybė už visišką valymo operacijų užbaigimą.

ChGUO techninis sekretoriatas sudarys susitarimą dėl įnašo su Jungtinių Tautų projektų paslaugų biuru (UNOPS), kad būtų pasamdyta Libijos ekspertų įmonė projektui įgyvendinti ir atliekami mokėjimai konkrečiai Libijos firmai. ChGUO, bendradarbiaudama su Libijos nacionaline institucija, prižiūrės ir tvirtins atliekamą darbą.

1 veiksmas. ChGUO techninio sekretoriato, Libijos nacionalinės institucijos, konsultantų ir ekspertų veiklos koordinavimo posėdžiai ir techniniai vizitai

Planuojama ši veikla:

- ChGUO techninio sekretoriato, Libijos atstovų ir Libijos nacionalinės institucijos patarėjo techniniais projekto klausimais konsultaciniai posėdžiai techniniais klausimais. Dėl saugumo reikalavimų posėdžiai vyks Tunise.
- UNOPS ir Libijos atstovų apsilankymai gamybos įmonėse, transporto, pardavimo ir paslaugų įmonėse.

Tvarkaraštis: visą projekto trukmės laikotarpį.

2 veiksmas. Sutarčių dėl paslaugų sudarymas

Planuojama ši veikla:

- Techninio konsultanto samdymas Libijos nacionalinei institucijai.
- Sutarties sudarymas su inžinerijos įmone dėl garinimo telkinio projektavimo.
- Sutarčių su vietos darbuotojais sudarymas valymo užduotims atlikti.
- Ryšio įranga, skirta padėti vykdyti tiesioginio vaizdo transliacijas imant ėminius.

Tvarkaraštis: 1-as–6-as projekto mėnesiai.

3 veiksmas. Libijos nacionalinei institucijai skirtas mokymas techniniais ir ėminių ėmimo klausimais

Planuojama ši veikla:

- ChGUO inspektorių mokymo komandų vykdomas Libijos atstovų mokymas ėminių rinkimo, sandarinimo ir priežiūros grandinės klausimais.
- Libijos atstovų pristatymas į filmavimo ir tiesioginio vaizdo transliacijas Tuniso mieste ir ten rengiamas mokymas. Mokymo vietoje negalima rengti dėl to, kad Jungtinių Tautų Saugos ir saugumo departamentas neteikia paramos, o pavojingose zonose pagal sutartis dirbančių asmenų draudimo išlaidos būtų labai didelės.
- Apmokytų Libijos atstovų atliekamas ėminių ėmimas.

Tvarkaraštis: 1-as–3-as projekto mėnesiai.

4 veiksmas. Įrangos ir medžiagų nuoma ir pirkimas, įskaitant pakeitimo, priežiūros ir remonto išlaidas

Įrangos, reikalingos statant garinimo telkinius, nuoma ir pirkimas. Bus dedamos visos pastangos, kad kuo daugiau įrangos būtų nuomojama, o ne įsigijama; tačiau dalis įrangos bus laikoma užteršta ir negalės būti gražinta. Užbaigus projektą įrangos nuosavybės teisė kaip tokia priklausys Libijos nacionalinei institucijai ir ji pasiliks įrangą. Neutralizavimo procesui skirtos medžiagos ir vamzdžiai bei vamzdeliai bus projekto eksploatacinių medžiagų dalis. Visa dideliems statybos darbams reikiama įranga, pvz., kranai, buldozeriai, šakiniai keltuvai, bus nuomojama.

Įrangos ir medžiagų pirkimą ir nuomą iš Libijos bendrovių vykdys UNOPS. Tačiau kai kuriuos objektus, atsižvelgiant į praktinius sumetimus ir išlaidas, gali įsigyti ChGUO.

Tvarkaraštis: visą projekto trukmės laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kokių ir kada reikės įrangos ir paslaugų.

5 veiksmas. Saugos priemonių ir aptikimo sistemų, taip pat medicininių reikmenų ir pagalbos pirkimas

Būnant šalia pavojingų cheminių medžiagų turi būti naudojamos asmeninės apsaugos priemonės (AAP). Tikėtina, kad visos AAP bus užterštos ir turės būti sunaikintos šalyje. Nepanaudotos priemonės taps Libijos Cheminio ginklo uždraudimo konvencijos (CWC) nacionalinės valdžios institucijos nuosavybe.

Išsamias nuostatas dėl priemonių ir medžiagų pirkimo kartu nustatys ChGUO ir UNOPS.

Tvarkaraštis: visą projekto trukmės laikotarpį.

6 veiksmas. Projekto įgyvendinimas

ChGUO techninis sekretoriatas vykdys programos valdymo priežiūrą, įskaitant orientyrų rengimą, vidaus peržiūras, sutartinių susitarimų priežiūrą ir finansinį valdymą. UNOPS perves lėšas Libijos firmoms tik po to, kai Libijos nacionalinė institucija raštu patvirtins ChGUO programos valdytojui, kad darbas buvo atliktas, kaip ji reikalauja. Numatoma veikla apima:

- Išorės paslaugų įsigijimą arba specialųjų paslaugų susitarimą dėl techninės pagalbos įgyvendinant projektą.
- Valdymo mokesčių mokėjimą už pirkimo ir sutarčių sudarymo paslaugas, vykdomą Jungtinių Tautų projektų paslaugų biuro.

Tvarkaraštis: visą projekto trukmės laikotarpį.

4. Preliminarus veiksmų planas

Veiklą, kuri turi būti įgyvendinama vykdant šiuos veiksmus, sudarys parengiamasis etapas ir trys paskesni veiklos etapai.

Parengiamasis etapas

Bus pasamdyta ekspertų įmonė, kuri Libijos nacionalinei institucijai ves mokymą ėminių ėmimo klausimais ir teiks technines konsultacijas bei paramą per visą projekto laikotarpį. ChGUO ir UNOPS sudarys susitarimą dėl įnašo, kad būtų pasamdytos vietos bendrovės garinimo telkiniui suprojektuoti, skubiai medicininei pagalbai teikti, reikiamoms prekėms įsigyti ir nuomoti ir valymo darbams atlikti.

1 etapas

Bus paimti dirvožemio aplink pralaidžius konteinerius ėminiai, naudojant tiesioginį vaizdo stebėjimą. Tai apims tiesioginę transliaciją į operacijų centrą, kad ChGUO inspektoriai galėtų stebėti ėminių ėmimą ir pakavimą. Konteineriai, kurie prieš pervežant chemines medžiagas iš pradžių buvo dekantuoti, bus išskalauti dezaktyvavimo medžiaga ir vandeniu, o po to tušti konteineriai bus pervežti į lydyklą sunaikinimui. Skalavimo vanduo bus surinktas vietoje jau turimuose konteineriuose, laukiant, kol bus pastatytas garinimo telkinys.

2 etapas

Bus suprojektuoti ir pastatyti du garinimo telkiniai, skirti 1 etape surinktai medžiagai ir anksčiau neutralizuotam 24 cisternų turiniui supilti, kad natūraliai išgaruotų vanduo, o nepavojingos druskos būtų palaidotos žemėje. Cisternos, naudotos 24 užterštų cisternų turiniui neutralizuoti, bus nugabentos į lydyklą sunaikinimui.

3 etapas

Maždaug 350 tonų liekanų, susidariusių vykdant HD (distiliuoto iprito) hidrolizę, kurie šiuo metu saugomi Ruwagha saugykloje, bus išanalizuoti ir prireikus perdirbti, o po to perpumpuoti į telkinius siekiant neutralizuoti, stabilizuoti, išgarinti ir palaidoti žemėje.

5. Numatomi rezultatai

Numatomi veiklos rezultatai yra šie:

- galutinai likviduoti Libijos cheminių ginklų programą.
- Atlikti visiškai buvusios cheminių ginklų saugyklos Ruwagha (Libijoje) išvalymą, be kita ko, visiškai sunaikinant 45 dekantuosius konteinerius, įskaitant pervežimą į lydyklą ir 350 tonų HD liekanų stabilizavimą ir sunaikinimą.

- Libijos CWC nacionalinei valdžios institucijai surengti mokymus techniniais ir ėminių ėmimo klausimais.
- Vadovaujant ChGUO, paimti ir pervežti dirvožemio aplink pralaidžius konteinerius ėminiai.

6. Numatoma trukmė

Numatoma, kad projektas truks 20 mėnesių.

7. Sąjungos matomumas

Finansavimo ES lėšomis matomumas ChGUO renginiuose ar posėdžiuose: ChGUO generalinio direktoriaus ir vykdomosios tarybos ataskaitose, kuriose minima veikla Libijoje, bus pažymima Europos Sąjungos finansinė parama. Visi projekto dokumentai bus paženklinėti ES vėliava.

Įrangos finansavimo ES lėšomis matomumas: ChGUO reikalaus, kad Libijos nacionalinė institucija visą naudojant ES lėšas įsigytą įrangą, kuri nėra eksploatacinės medžiagos, tinkamai pažymėtų ženklų apie ES paramą, be kita ko, paženklinę ES logotipu. ChGUO taip pat reikalaus, kad UNOPS taikytų tokias nuostatas dėl Europos Sąjungos finansinės paramos matomumo. Kai dėl tokių ženklų galėtų būti pakenkta ChGUO privilegijoms ir imunitetams arba kiltų pavojus organizacijos darbuotojų ar galutinių naudos gavėjų saugumui, bus taikomos tinkamos alternatyvios priemonės.

8. Inicijatyvinis komitetas

Šio projekto inicijatyvinį komitetą sudarys EIVT ir ChGUO atstovai. Inicijatyvinis komitetas reguliariai, bent kartą per 6 mėnesius, peržiūrės šio Sprendimo įgyvendinimą, be kita ko, pasitelkdamas elektronines ryšio priemones.

9. Ataskaitų teikimas

ChGUO kas šešis mėnesius pateiks aprašomąją ataskaitą, kurioje apžvelgs pažangą, padarytą siekiant įgyvendinti projekto rezultatus. Per šešis mėnesius nuo projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos ChGUO pateiks galutinę aprašomąją ir finansinę ataskaitą.
